

Vår dato: 05.07.2019

Vår ref.: 201305802 dkj

Arkiv:

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Dag Kjellevoll.

Oversendelse av klage på vedtak om avslag til Strindelva kraftverk i Snåsa kommune, Trøndelag av 06.12.2018.

NVEs vedtak av 06.12.18 om avslag på bygging av Strindelva kraftverk er påklaget av fallrettshaverne i Strindelva og søker.

Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 06.12.2018. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

NordVest Energi AS søkte om konsesjon til bygging av Strindelva kraftverk og å regulere Bjørtjønnå mellom LRV på kote 274,2 og HRV på kote 275,2. En utbygging etter omsøkte planer vil med regulering av Bjørtjønnå gi om lag 13,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon.

NVEs vedtak av 06.12.18 om avslag på bygging av Strindelva kraftverk og regulering av Bjørtjønnå er påklaget av fallrettshaverne i Strindelva og søker.

I vedtaket har NVE lagt stor vekt på de negative konsekvensene tiltaket vil få for reindriften i form av tapte vår- og vinterbeiteområder i de mest urørte områdene til Skjækerfjell reinbeitedistrikt. Nedsprengt/nedgravd rørgate i dette terrenget vil etter vårt syn få konsekvenser for reindriften i form av tap/unnvikelse av vinter- og vårbeite som er en minimumsfaktor for distriktet. En rørgatetrásé i et slikt terreng med minimalt overdekke kan føre til at rein i et varig perspektiv kan trekke ned mot vei og jernbane som Fylkesmannen påpeker, jf. også nylig utgitte NVE-rapport 79/2018. En utbygging av Strindelva kraftverk vil etter NVE sitt syn føre til en ytterligere fragmentering av beiteområdet, og gi reinbeitedistriktet økte utfordringer med å utøve sine næringsinteresser.

NVE er enig med Fylkesmannen i at de landskapsmessige virkningene er betydelig større enn hva søker fremstiller. Området er svært skrint og med lite løsmasser. NVE er av den oppfatning at de planlagte inngrepene med tilhørende negative konsekvenser for landskap i denne saken ikke i tilstrekkelig grad kan avbøtes. I tillegg vurderer NVE kostnadene ved tiltaket som høye i forhold til andre vind- og småkraftverk som har endelig konsesjon per 1. kvartal 2016, men som ikke er bygget.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

For øvrig viser vi til vedtaket for oppsummering av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

Klagen

NVE har mottatt klage på vedtaket fra grunneierne Bjørn Styrkår Østvik og Åshild Monica Ovesen. De mener at fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget og påklager NVEs avgjørelse.

Grunneierne har en annen oppfatning av reindriftsnæringens bruk av området. De har aldri sett rein med kalv i området. Deres erfaringer er at små bukkeflokker og utstøtte dyr kommer ned fra skogen til gårdene og innjorda, samt vei og jernbane der dyr kjøres ihjel. Grunneierne stiller også spørsmål ved at reindriften beskriver området som godt beiteområde når anleggsområdet etter deres syn består i hovedsak av lyng og bløte myrdrag. De kan heller ikke se av konsekvensene/ulempene for reindriften ved bygging av vei til inntaket, er av vesentlig betydning over tid. Grunneierne Statskog og Strindmoen, samt Snåsa kommune, har tilkjennegitt ønske om vei til Bjørtjønnna.

Som grunneiere føler de sterkt at reindriftas holdninger truer både eiendomsretten og fremtidsutvikling av gården.

Det henvises til klagen for mer utfyllende informasjon.

NVE har også mottatt klage fra NordVest Energi AS. Vi gjengir følgende fra klagen:

«Tiltakshaver har etter samtaler med grunneiere, næringsaktører i Snåsa kommune og politisk miljø i kommunen besluttet å anke avslaget på søknad om bygging av Strindelva kraftverk i Snåsa kommune. Grunneierne på Strindmoen gård sender også anke til OED parallelt.

Tiltakshaver og grunneiere er ikke enig i NVE sin konklusjon om at en rørtrase vil forringe landskapet eller beitegrunnlaget for rein i en slik grad at prosjektet ikke kan gjennomføres. Vi ber derfor OED om å omgjøre NVE sitt vedtak.

Subsidiært ber vi OED vurdere alternativ løsning på tunnel beskrevet i det nedenstående. Dette er teknisk mulig, men vi mener det er unødvendig og fordyrer prosjektet unødige.»

(...)

«Tiltakshaver kan ikke se at hverken reindriftsnæringa, Fylkesmannen eller NVE kan vise til hvilke konkrete ting ved tiltaket som reduserer eller forstyrrer vinter- og vår beitet for rein. Vi har i møte med reindriftdistriktet gjennom diverse kommunikasjon forsøkt å få klarlagt hvilke beiteinngrep det er snakk om, slik at eventuelle avbøtende tiltak/alternativer kan finnes. Tiltakshaver opplever i stedet at det er generell "motstand mot utbygging" som skal vinne frem. Utbygger er pålagt å utrede prosjektet, utarbeide konsekvensanalyse for biologisk mangfold etc. Tiltakshaver skal klargjøre eventuelle konkrete konsekvenser.

Motstandere av utbygging trenger ikke å underbygge sine påstander, samtidig ser vi at deres synspunkter og påstander hensynstas.

Til eksempel opplever vi at Luru reinbeitedistrikt ikke har samme holdning til inngrep i vinterbeiteområdet i forb. med Mela kraftverk; 12,4 GWh/år ca. 25 km lenger nord i kommunen. Her ligger inntaket i Movatnet 360 moh og rørgata er 3200 m lang. Fallhøyde er 240m. Movatnet reguleres med 1 m og (Tilsv.Strindelva: Bjørtjønnna 173 moh. reg. høyde 1m. Rørgate er her 2080m. Fallhøyde 148m.). Dette reinbeitedistriktet har betydelig større faktiske inngrep i sitt område enn det Strindelva

kraftverk vil ha i Skjækerfjellet reinbeitedistrikt da rørgata er 30% lengre og Movatnet ligger betydelig høyere over havet.

Luru reinbeitedistrikt viser imidlertid en helt annen holdning til tiltak/aktivitet i beiteområdet sitt. Tiltakshaver mener at myndighetene ikke kan ta hensyn til "synsing og generell motstand" når beslutninger skal tas. Det fører til vilkårlighet.

Det er utbygging av fornybar vannkraft det søkes om. Med de utfordringer verden står overfor kan ikke norske myndigheter avslå søknader fordi noen er motstandere av tiltaket.»

(...)

«Det stemmer at de øverste 1200 m av traseen har røsslyngberg eller mager myr. Landskapet er her skrint og med lite løsmasse. Berggrunnen er dominert av grunnfjell som forvitrer i svært liten grad. Floraen er svært ens og artsfattig. Etter tiltakshavers mening kan dette umulig være grunnlag for å avslå søknad om å etablere rørtrase og veg.»

(...)

*«**Alternativ vannveg:** Vi ber OED om subsidiært å vurdere vår alternative traseløsning.*

Tiltakshaver har etter NVE sitt avslag vært i dialog med Norhard AS som har utviklet utstyr for boring av mindre tunneler. Dim på 1200/1300mm og lengde på over 1 km var ikke tilgjengelig da søknad ble utarbeidet. Vi har også hatt kontakt med Bleikvassli Gruber AS i forhold til ordinær tunnel.

Det er her å bemerke at begge leverandører uttaler at rørtrase er den riktige løsningen for prosjektet.

De er klar på at tunnel er mulig men unødvendig.

Vi ser to mulige lengder:

a) fra ende på eksisterende skogsveg ca. kote 100 til dam L=1170m.

b) fra bekkedal til dam L= ca. 590m

Tunnel vil eliminere konsekvensene med nedsprenget rørtrase i det øvre skrinne området. En form for ferdselsvei/sti til dam/Bjørtjøna må uansett avklares.»

Det henvises til klagen for mer utfyllende informasjon.

Motpartens vurdering av klagen

Klagen ble sendt fylkesmannen og reinbeitedistriktet til uttalelse i e-post av 19.02.2019. NVE viser til brev av 28.02.2019 fra Nord-Trøndelag reinbeiteområde på vegne av Skæhkere sijte og gjengir her hovedtrekkene i klagemotpartens merknader til klagen.

« I klagen fra grunneier datert 14.1.19 påpekes det at Skækhære sijte er et stort reinbeitedistrikt, og at kraftverket utgjør en liten/ubetydelig del av distriktet. Her er det viktig å se bak tallene. Som vi påpekte i vår uttalelse 27.6.17, og som også Fylkesmannen bemerker, er området et av de mer uberørte områdene i vår- og vinterbeiteområdet. Store deler av vinterbeitene lenger vest er utsatt for betydelige tekniske inngrep (fritidsboliger, landbruk, skiløyper) som igjen medfører omfattende menneskelig ferdsel. Dette gjør det vanskelig å utnytte beitene på en optimal måte. Uberørte beiteområder har derfor stor verdi og må bevares. Videre, som tidligere nevnt, er det summen av mange små og store inngrep som betyr noe i et langsiktig perspektiv.

Grunneier viser til at reindrifta fikk beiterett i 1894. Vi vil bare påpeke at reindriftras beiterett er basert på alders tids bruk (reindriftslovens § 4). Dagens rettigheter i reindriftsloven er derfor basert på bruk som strekker seg adskillig lengre tilbake i tid enn 1890-tallet. Lappekommisjonens arbeid som ble foretatt på 1890-tallet i Norge var først å fremst offentlige myndigheters ønske om å avgrense reindriftra slik at den ikke var til hinder for jordbrukets utvikling, spesielt i de sørlige delene av Trøndelag.

I klagen fra tiltakshaver datert 10.1.19 anføres det at nabodistriktet Låarte sijte har en annen holdning til inngrep i vinterbeiteområdet, jfr. tiltakshavers erfaring med Mela kraftverk (Snåsa kommune). Vi kjenner ikke det prosjektet godt nok til å kommentere påstanden i detalj. Allikevel er det noen åpenbare forskjeller som det er overraskende at tiltakshaver ikke har fått med seg. Mela kraftverk berører andre årstidsbeiter, samtidig som det er en forskjell i inngrepsituasjonen mellom distriktene. INON-kartene (Inngrepsfrie naturområder i Norge, Miljødirektoratet) fra 2013 viser dette på en god måte. Dette er to sentrale faktorer som kan gi grunnlag for ulike vurderinger av de to prosjektene.

Avslutningsvis minner vi om Norges folkerettslige forpliktelser overfor samer (herunder samisk reindrift) som urfolk. Norge har forpliktet seg til dette gjennom både internasjonal og norsk lovgivning. Vi gjør også Olje- og energidepartementet oppmerksom på at Landbruks- og matdepartementet nå har på høring en endring av reindriftsloven, med høringsfrist 15.3.19. Her løftes økologisk bærekraftig drift fram som en hovedmålsettingen for reindriftpolitikken. Økologisk bærekraftig drift innebærer at beitegrunnet/beitearealet ivaretas og ikke forringes.

NVEs vurdering av klagesaken

Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI.

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (forvaltningsloven § 33).

NVE kommenterer nye forhold som klager anfører og som ikke tidligere er vurdert og forhold som bør utdypes nærmere. Klagen fra grunneierne og tiltakshaver er i hovedsak basert på uenighet om områdets bruk for reindrifta og verdi på landskapet. Dette blir knyttet opp mot fordeler ved en utbygging, hovedsakelig for grunneierinteresser. Dette er temaer som allerede er vurdert og vektet av NVE i KNV-notat 08/2018. NVEs vurderinger er basert på søknaden, befaring av området og innspill i høringsfasen, og vi kan ikke se at det her kommer frem nye opplysninger som ikke allerede er vurdert i vedtaket.

Av klagen kommer det spesielt frem at grunneierne og tiltakshaver mener NVE har vurdert de negative konsekvensene for reinbeitedistriktet alt for høyt i forhold til fordelene med ny kraft. De mener kraftverket ikke vil komme i konflikt med reinbeiteinteresser i vesentlig grad.

NVEs vurderinger gjøres på bakgrunn av innkomne uttalelser og eget skjønn. NVE er enig med de vurderinger som Nord-Trøndelag reinbeiteområde på vegne av Skæhkere sijte har gjort. De påpeker at området er et av de mer uberørte områdene i vår- og vinterbeiteområdet. Disse områdene har stor verdi og må bevares. NVE mener derfor at området må bevares for å opprettholde en økologisk bærekraftig drift hvor beitegrunnet/beitearealet ivaretas og ikke forringes. Når prosjektkostnadene i tillegg er høye vil tiltaket i mindre grad kunne bære de negative konsekvensene for reindrift og landskap, noe som også påpekes i NVEs bakgrunn for vedtak.

Tiltakshaver ber OED i klagen vurdere fremlagt alternativ løsning med vannvei i tunnel. Dette alternativet er ikke omsøkt og har ikke vært på høring. NVE har derfor ikke behandlet alternativ vannvei.

NVE har vurdert klagen og vi kan ikke se at det foreligger nye opplysninger som ikke allerede er vurdert i vedtaket. Det vises for øvrig til vedtak av 06.12.2018.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 06.12.2018. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse jamfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Sakens dokumenter